

Sygn. akt VII U 1931/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 marca 2016 roku.

Sąd Okręgowy w Lublinie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie: Przewodniczący: Sędzia S.O. Lucyna Stąsik-Żmudziak

Protokolant: st. sekretarz sąd. Małgorzata Gruza

po rozpoznaniu w dniu 7 marca 2016 roku w Lublinie

sprawy T. G.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w B.

o prawo do emerytury

na skutek odwołania T. G.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w B.

z dnia 8 września 2015 roku znak (...)

oddala odwołanie.

Sygn. akt VII U 1931/15

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 08 września 2015 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. odmówił T. G. prawa do emerytury. W uzasadnieniu podano, że na dzień 1 stycznia 1999 roku wnioskodawca nie udowodnił co najmniej 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych oraz 15 lat wykonywania pracy w warunkach szczególnych. (decyzja – k. 250 akt emerytalnych).

W odwołaniu od tej decyzji T. G. nie zgodził się ze stanowiskiem ZUS wnosząc o przyznanie prawa do emerytury. Wskazał, że w oparciu o zeznania świadków udowodni odpowiedni staż ogólny i pracy w warunkach szczególnych. (k. 2 -3 akt sądowych).

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wnosił o jego oddalenie, podtrzymując argumentację przytoczoną w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji (k. 4-5 as).

Sąd Okręgowy ustalił i zważył, co następuje:

T. G. urodzony (...) w dniu (...) złożył wniosek o emeryturę. We wniosku powołał się na dokumenty zgromadzone w aktach rentowych oraz dodatkowo dołączył oświadczenie o pracy w gospodarstwie rolnym rodziców w latach od (...) (k. 227ae) i zeznania świadków na tą okoliczność (k.228-229), dokumenty związane z tym gospodarstwem (k. 230, 240ae), świadectwo wykonywania pracy w warunkach szczególnych w (...) w okresie od 16.11.1974r. do 18.04.1975r. w charakterze kierowcy ciągnika (k. 231), świadectwo pracy związane z okresem zatrudnienia w latach 2012-2015r. (k. 232-233ae) świadectwo pracy w (...) S.A., z którego wynikało, że wnioskodawca był tam zatrudniony w okresie od 01.12.1987r. do 31.10.1991r., w tym jako kierowca samochodu ciężarowego w okresie od 01.12.1987r. do 25.11.1990r. i jako maszynista żurawi samojezdnych kołowych w okresie od 26.11.1990r. do 31.10.1991r. (k. 243ae)

i świadectwa wykonywania pracy w warunkach szczególnych w tym przedsiębiorstwie na stanowisku maszynisty żurawi samojezdnych kołowych i gąsienicowych (k.244ae) i świadectwo pracy i świadectwa wykonywania pracy w warunkach szczególnych i z (...) w okresie od 01.11.1991r. do 31.12.1991r. na stanowisku maszynisty żurawi samojezdnych kołowych (k. 245ae i 246ae)

Decyzją z dnia 08.09.2015r. ZUS odmówił prawa do emerytury wskazując, że wnioskodawca nie udowodnił na dzień 01.01.1999r. 25 letniego okresu składkowego i nieskładkowego oraz 15 letniego okresu wykonywania pracy w warunkach szczególnych.

Na podstawie przedłożonych wraz z wnioskiem oraz zgromadzonych w aktach ubezpieczeniowych dokumentów organ rentowy ustalił na dzień 1 stycznia 1999 roku łączny okres składkowy i nieskładkowy i uzupełniający w wymiarze 23 lat, 1 miesiąca i 1 dzień, w tym 20 lat, 1 miesiąc i 20 dni okresów składkowych, 8 miesięcy i 25 dni okresów nieskładkowych oraz 2 lata, 2 miesiące i 16 dni okresów uzupełniających -rola. Nadto ustalono, że wnioskodawca nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego oraz ukończył (...) lat. Zakład uznał staż pracy w warunkach szczególnych w wymiarze 2 lat, 11 miesięcy i 25 dni. Uwzględniono jako okres pracy w warunkach szczególnych okres zatrudnienia w (...) w okresie od 01.12.1987r. do 25.11.1990r. (decyzja k. 250 ae)

Nie uznano do pracy w warunkach szczególnych okresu zatrudnienia w (...) w C. od 16.11.1974r. do 18.04.1975r. i w (...) w okresie od 26.11.1990r. do 31.12.1991r. wobec wad przedłożonych świadectw oraz sprzeczności pomiędzy zapisami świadectw a pozostałym materiałem co do zajmowanych przez wnioskodawcę stanowisk. (decyzja k. 250ae)

W oparciu o akta rentowe i znajdującą się w nich dokumentację związaną z okresami zatrudnienia wnioskodawcy Sąd ustalił, że wnioskodawca ukończył 16 lat w dniu (...) Pierwsze zatrudnienie pracownicze wnioskodawca podjął w Kółku Rolniczym (...) w okresie od(...) Okres od ukończenia 16 roku życia do zatrudnienia się w (...) a więc od (...) ZUS w oparciu o przedłożone dokumenty w całości zaliczył jako okres uzupełniający związany z pracą w gospodarstwie rolnym rodziców wnioskodawcy zgodnie z jego wnioskiem T. G..

Następnie wnioskodawca zatrudnił się w Powiatowym(...) jako kierowca ciągnikowego. Pracował tam w okresie od 16.11.1974r. o 18.04.1975r. i okres ten także w całości został zaliczony przez ZUS do ogólnego stażu.

Kolejne zatrudnienie wnioskodawcy związane jest z pracą w Przedsiębiorstwie (...) w L. Oddział w C. w charakterze kierowcy pojazdów samochodowych w okresie od 26.05.1975r. do 30.11.1987r. – zaliczony przez ZUS w całości do stażu ogólnego.

Od 01.12.1987r. do 31.12.1991 roku wnioskodawca pracował w (...) – okres zatrudnienia w całości został zaliczony do stażu ubezpieczeniowego.

Od 16.03.1992r. do 31.07.1994r. wnioskodawca pracował w(...) spółka z o.o. – okres zaliczony do stażu ubezpieczeniowego. Okres zasiłkowy związany z tym zatrudnieniem trwał do 08.11.1994r. – uwzględniony przez ZUS.

Od 09.11.1994r. wnioskodawca był uprawniony do renty inwalidzkiej II grupy inwalidów. Rentę pobierał nieprzerwanie i obecnie jest uprawniony do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy na stałe. (decyzja k. 214ar)

W czasie jej pobierania od 01.03.2008 roku podjął działalność gospodarczą i opłacał z tego tytułu składki.

Jak wskazano wyżej wszystkie okresy zatrudnienia wnioskodawcy do 31.12.1998r. ZUS zaliczył do okresów składkowych (20 lat, 1 miesiąc i 20 dni) i nieskładkowych (8 miesięcy i 25 dni). Jako okresy uzupełniające ZUS zaliczył wnioskodawcy pracę w gospodarstwie rolnym rodziców, zgodnie z jego wnioskiem od(...) co łącznie dawało wnioskodawcy ogólny staż ubezpieczeniowy w rozmiarze 23 lat, 1 miesiąca i 1 dnia.

Na rozprawie w dniu 07.03.2016r. wnioskodawca podał, że w ramach udowodnienia wymaganego 25 letniego ogólnego okresu ubezpieczeniowego chce zaliczenia pracy w gospodarstwie rolnym teścia, u którego mieszkał i pracował po uzyskaniu prawa do renty, tj. po 1994 roku a mianowicie w okresie od 1994r. do 1996r. Teść posiadał

gospodarstwo rolne w okresie od stycznia 1994r. do listopada 1996r. Wnioskodawca w grudniu 1996 r. zachorował poważnie na trzustkę, nie był w stanie pomagać teściowi i pracować w gospodarstwie i zostało ono sprzedane. Wnioskodawca z tytułu pracy w tym gospodarstwie nie był ubezpieczony jako domownik, nie były opłacane za niego składki na ubezpieczenie rolnicze. Zresztą wnioskodawca twierdził, że skoro był uprawniony do renty to nie było obowiązku opłacania składek na poczet ubezpieczenia rolniczego. Również jego żona nie posiadała ubezpieczenia rolniczego w KRUS gdyż w tym czasie pracowała zawodowo.

Ponadto wnioskodawca podał, że w oparciu o zeznania wskazanych świadków udowodni wymagany okres pracy w warunkach szczególnych. (dowód zeznania wnioskodawcy k. 18-19as)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o dokumenty zawarte w aktach rentowych i emerytalnych oraz zeznania wnioskodawcy. Materiał dowodowy zawarty w aktach emerytalno-rentowych składający się ze świadectw pracy dotyczących zatrudnienia pracowniczego wnioskodawcy nie budził wątpliwości i nie był kwestionowany przez strony. Również dokumentacja dotycząca pracy wnioskodawcy w gospodarstwie rolnym rodziców w latach (...)nie budził wątpliwości, czego wyrazem było to, że ZUS zaliczył ten okres do okresów uzupełniających. Dlatego też Sąd uznał zgromadzone dokumenty jako bezsporne.

Wnioskodawca w toku postępowania domagał się zaliczenia do ogólnego stażu ubezpieczeniowego jako okresu uzupełniającego pracy w gospodarstwie rolnym teścia - okresu od 1994r. do 31.12.1996r., kiedy to był uprawniony do renty a z tytułu pracy w gospodarstwie rolnym nie były za wnioskodawcę jako domownika opłacane składki na ubezpieczenie rolnicze. Fakt braku opłacania składek na ubezpieczenie rolnicze w tym czasie był bezsporny. Wnioskodawca przyznał tą okoliczność, był zresztą przekonany, że skoro był uprawniony do renty to nie było obowiązku opłacania takich składek.

Wnioskodawca przyznał także, że nie ma innych okresów pracy w gospodarstwie rolnym, w tym w gospodarstwie rodziców. Zresztą zważywszy na fakt, że wnioskodawca od momentu podjęcia zatrudnienia pracowniczego do czasu uzyskania prawa do renty pracował niemal nieprzerwanie – były bardzo krótkie, niemal kilkudniowe przerwy pomiędzy zakończeniem jednego zatrudnienia a podjęciem drugiego nie było w okresach tych przerw możliwości ustalenia uzupełniających okresów pracy w gospodarstwie rolnym.

Pamiętać bowiem należy, że zgodnie z art. 10 ust. 1 ustawy z 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z funduszu Ubezpieczeń Społecznych (DZ.U. z 2015r., poz. 748) przy ustalaniu prawa do emerytury oraz przy obliczaniu jej wysokości uwzględnia się również następujące okresy, traktując je, z zastrzeżeniem art. 56, jak okresy składkowe:

- 1) okresy ubezpieczenia społecznego rolników, za które opłacono przewidziane w odrębnych przepisach składki,
- 2) przypadające przed dniem 1 lipca 1977 r. okresy prowadzenia gospodarstwa rolnego po ukończeniu 16 roku życia,
- 3) przypadające przed dniem 1 stycznia 1983 r. okresy pracy w gospodarstwie rolnym po ukończeniu 16 roku życia, jeżeli okresy składkowe i nieskładkowe, ustalone na zasadach określonych w art. 5-7, są krótsze od okresu wymaganego do przyznania emerytury, w zakresie niezbędnym do uzupełnienia tego okresu.

Jak zatem wynika z cytowanego przepisu do uprawnień związanych z ustaleniem prawa i wysokości emerytury istnieje możliwość zaliczenia:

- okresów ubezpieczenia społecznego rolników a więc takie za jakie opłacono składki na ubezpieczenie społeczne rolników, przy czym do uprawnień związanych z emeryturą we wcześniejszym wieku w związku z pracą w warunkach szczególnych dotyczy to składek opłaconych na ubezpieczenie rolnicze przed 01.01.1999 roku,
- okresów prowadzenia gospodarstwa rolnego po ukończeniu 16 roku życia przypadające przed 01.07.1977r. – kiedy wprowadzono obowiązek opłacania składek dla rolników,

- okresów pracy w gospodarstwie rolnym po ukończeniu 16 roku życia przypadających przed 01.01.1983r., od kiedy wprowadzono obowiązek opłacania składek na ubezpieczenie rolnicze domowników.

Z powyższego wynika, że nie ma możliwości zaliczenia jako okresów uzupełniających pracy w gospodarstwie rolnym przypadających w latach 1994-1996 skoro z tytułu tej pracy nie opłacono składek na ubezpieczenie rolnicze. Graniczną datą do uwzględnienia pracy w gospodarstwie rolnym bez opłacania składek jest praca do 31.12.1982r. Tymczasem wnioskodawca w niniejszym postępowaniu wnosil o zaliczenie pracy w gospodarstwie rolnym teścia w latach 1994-1996, która jako wykonywana w latach nie podlegających uwzględnieniu do ustalenia prawa do emerytury zgodnie z treścią art. 10 ust. 1 ustawy emerytalnej nie ma znaczenia dla sprawy. Nawet uznanie, że wnioskodawca wykonywał pracę w gospodarstwie rolnym teścia w latach 1994-1996 nie daje prawa do uwzględnienia tego okresu do uprawnień związanych z ustaleniem prawa do emerytury.

Z tego też względu Sąd pominął dowód z zeznań zawnioskowanych świadków na okoliczność pracy wnioskodawcy w warunkach szczególnych, gdyż ich zeznania nie mają znaczenia dla sprawy, skoro wnioskodawca nie spełnia podstawowego warunku ogólnego 25 letniego stażu ubezpieczeniowego.

Przerwy pomiędzy podejmowaniem przez wnioskodawcę kolejnych zatrudnień pracowniczych przed 01.01.1983r. uznane jako wykonywanie pracy w gospodarstwie rolnym rodziców także nie dają wnioskodawcy możliwości uzupełnienia brakującego stażu do wymaganych 25 lat gdyż są zbyt krótkie i nie wynoszą brakujących 23 miesięcy.

Na marginesie należy dodać, że do wymaganego 25 letniego okresu ubezpieczeniowego warunkującego prawo do emerytury nie może być również zaliczony okres pobierania renty gdyż art. 10 a ustawy emerytalnej stanowi, że przy ustalaniu prawa do emerytury na podstawie art. 26b, 27 i 28 osoby, która utraciła prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy przysługującej z Funduszu z powodu odzyskania zdolności do pracy, uwzględnia się również okresy pobierania tej renty, jeżeli okresy składkowe i nieskładkowe, ustalone na zasadach określonych w art. 5-7 i 10, są krótsze od okresu wymaganego do przyznania emerytury, w zakresie niezbędnym do uzupełnienia tego okresu.

Wnioskodawca nie utracił prawa do renty, nadal jest do niej uprawniony na stałe a przede wszystkim ten przepis nie ma do niego zatrudnienia z tego powodu, iż ubiega się o emeryturę przewidzianą w art. 184 ustawy a więc emeryturę ustalana we wcześniejszym wieku z powodu wykonywania pracy w warunkach szczególnych. Możliwość zaliczenia okresów pobierania renty jest przewidziana jedynie przy ustalaniu prawa do emerytury w powszechnym wieku i to tylko przy zachowaniu dodatkowych warunków wskazanych w art. 10a.

Sąd zważył co następuje:

Odwołanie wnioskodawcy nie jest zasadne.

Zgodnie z art. 184 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j.: Dz.U. tekst jednolity z 2015 r. Nr 748) osobom urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 roku przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęły okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 65 lat dla mężczyzn oraz okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27. Emerytura taka przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Ustęp 2 artykułu 32 stanowi, że za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia. Zgodnie z ustępem 4 wiek emerytalny, o którym mowa w ust. 1, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki na podstawie, których osobom wymienionym w ust. 2 przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych.

Zgodnie z § 2 ust.1 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r., Nr 8, poz. 43 ze zm.) okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy. Według § 3 cytowanego rozporządzenia za okres zatrudnienia wymagany do uzyskania emerytury, zwany dalej „wymaganym okresem zatrudnienia”, uważa się okres wynoszący 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, liczony łącznie z okresami równorzędnymi i zaliczanymi do okresów zatrudnienia. Natomiast § 4 ust. 1 rozporządzenia stanowi, że pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn,
- 2) ma wymagany okres zatrudnienia, w tym, co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Jednocześnie, przepis art. 1 § 2 rozporządzenia stanowi, że właściwi ministrowie, kierownicy urzędów centralnych oraz centralne związki spółdzielcze w porozumieniu z Ministrem Pracy, Płac i Spraw Socjalnych ustalają w podległych i nadzorowanych zakładach pracy stanowiska pracy, na których są wykonywane prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazach A i B.

Przyczyny odmowy prawa do emerytury podane przez ZUS były dwie: nieudowodnienie na dzień 01.01.1999 roku 25 letniego okresu składkowego i nieskładkowego oraz brak 15 lat wykonywania pracy w warunkach szczególnych.

Bezsporne niespełnienie jednej z przesłanek powoduje odmowę ustalenia prawa do emerytury. W przypadku uznania, że wnioskodawca nie spełnia podstawowego warunku 25 letniego okresu składkowego i nieskładkowego oraz okresu uzupełniającego na datę 31.12.1998r. nie ma podstaw do ustalania czy wnioskodawca spełnia pozostałe warunki do ustalenia prawa do żądanego świadczenia gdyż wyrok zapadający na skutek odwołania od decyzji ZUS nie ma zawierać ustalenia przesłanek do prawa do emerytury ale ustalić to prawo w przypadku spełnienia tych przesłanek albo oddalić odwołanie, jeżeli wnioskodawca nie spełni chociaż jednej z nich.

Sąd ustalił, że wnioskodawca na dzień 31.12.1998r. nie udowodnił wymaganego 25 letniego okresu składkowego, nieskładkowego i uzupełniającego. Jako brakującego okresu uzupełniającego nie można ze względu na brak możliwości prawnych uwzględnić okresu pracy w gospodarstwie rolnym w latach 1994-1996. Zatem wnioskodawca nie ma możliwości prawnych i faktycznych udowodnić wymaganego dla celów związanych z ustaleniem prawa do emerytury z art. 184 ogólnego stażu ubezpieczeniowego.

W tej sytuacji zaskarżona decyzja jest prawidłowa a odwołanie bezzasadne.

Z tych względów Sąd odwołanie oddalił na podstawie art. 477¹⁴ §1 k.p.c. i orzekł jak w sentencji.